

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0424U000371

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-12-2024

Статус: Підтверджена МОН

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №301 від 18.02.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Русько Наталія Петрівна

2. Natalia P. Rusko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 06.02.04

Назва наукової спеціальності: Технологія виробництва продуктів тваринництва

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 24-12-2024

Спеціальність за освітою: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Місце роботи здобувача: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д65.356.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.39.17, 68.39.23

Тема дисертації:

1. Обґрунтування системи моніторингу і управління якістю та безпечністю молока корів
2. Substantiation of a system for monitoring and managing the quality and safety of cows milk

Реферат:

1. У дисертаційній роботі обґрунтовано теоретично-методичні і прикладні засади побудови й функціонування системи моніторингу і управління якістю та безпечністю молока корів, що базується на раціональних методичних прийомах сучасних моделей управління. В її структуру покладено основні тенденції та чинники формування якості молочної сировини, які включають сукупність взаємопов'язаних інформаційно-аналітичних блоків. Запропонована система є істотним підґрунтям щодо розробки механізмів регулювання виробництва молока і реалізації єдиної політики в сфері його якості на всіх рівнях господарювання. У рамках першого етапу роботи розкрито особливості формування якісних показників сирого молока на фоні впливу окремих паратипових і генотипових чинників. Установлено, що на досліджені показники істотно впливають сезон року, способи утримання і доїння корів, їх походження за батьком та лінійна належність. На підґрунті опрацювання одержаних результатів створено комп'ютерну базу даних

якості молока, яка включає близько 74 тисяч показників хімічного складу, поживної цінності, натуральності та вмісту соматичних клітин. У межах виконання другого етапу проведено комплексне відпрацювання процедури моніторингу якості молока в господарствах різного типу. Третій етап став логічним завершенням усіх проведених досліджень і базувався на обґрунтуванні сучасних прийомів оцінювання системи моніторингу, сертифікації і стандартизації якості та безпечності сирого молока й упровадженні її в умовах виробництва. Практична реалізація найбільш вагомих результатів виконаної роботи являє собою три Державних стандарти України, що регламентують правила визначення показників якості та безпечності молока корів, уперше створений стандартний зразок сирого молока, обґрунтовані як базисні рівні масових часток жиру й білка, які затверджено на рівні Міністерства аграрної політики та продовольства України для формування процедури ціноутворення залежно від його якості. Упровадження розробленої системи моніторингу у виробничих умовах дало змогу поліпшити якість молока за вмістом соматичних клітин і кількістю МАФАНМ відповідно на 225,3 тис./см³ або 46,1 % та КМАФАНМ – на $1,4 \times 10^5$, одержати додаткову суму прибутку від його реалізації в розмірі 1540,3 тис. грн або на 24,0 % більше, порівняно з результатами, одержаними до впровадження, та забезпечило зростання рівня рентабельності виробництва й реалізації на 2,8 %. Ключові слова: моніторинг, якість та безпечність молока, сезон року, способи утримання і доїння, сила впливу, база даних, методи сертифікації й стандартизації, економічна ефективність.

2. The dissertation substantiates the theoretical, methodological and applied principles of construction and functioning of the monitoring and management system for the quality and safety of cow's milk, which is based on rational methodical techniques of current management models. The first stage of the work reveals the peculiarities of forming the quality indicators of raw milk against the background of the influence of certain paratypic and genotypic factors. It has been established that the studied indicators are significantly influenced by the season of the year, methods of housing and milking cows, their paternal origin and lineage. On the basis of the results obtained, a computer database of milk quality was created, which includes about 74 thousand indicators of chemical composition, nutritional value, naturalness and somatic cell content. As part of the second stage, a comprehensive procedure for monitoring milk quality at various types of farms was developed. The third stage was the logical conclusion of all the research conducted and was based on the substantiation of modern methods for assessing the system of monitoring, certification and standardisation of raw milk quality and safety and its implementation in production. The most significant results of the work performed are three National Standards of Ukraine that regulate the rules for determining the quality and safety of cow's milk, for the first time a standard sample of raw milk was created, and the basic levels of fat and protein mass fractions were substantiated, which were approved at the level of the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine to form a pricing procedure depending on its quality. The implementation of the developed monitoring system in production conditions made it possible to improve the quality of milk in terms of somatic cell content and the amount of MAFANM by 225.3 thousand/cm³ or 46.1 % and KMAFANM by 1.4×10^5 , to obtain an additional amount of profit from its sale in the amount of 1540.3 thousand UAH or 24.0% more compared to the results obtained before the implementation, and ensured an increase in the level of profitability of production and sales by 2.8%. Keywords: monitoring, quality and safety of milk, season of the year, methods of housing and milking, power of influence, database, methods of certification and standardisation, economic efficiency.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Русько Н. П., Шаповалов С. О., Россо Л. М. Вміст соматичних клітин у збірному то-варному молоці. Аграрний вісник Причорномор'я : зб. наук. пр. Одеса, 2011. Вип. 58. С. 84–89
- Русько Н. П. Оцінка натуральності молока за точкою його замерзання. Вісник Пол-тавської державної аграрної академії. Полтава, 2011. № 2(61). С. 92–94
- Руденко Є. В., Русько Н. П., Шаповалов С. О., Россо Л. М. Контроль соматичних клітин у молоці племінних корів. Науково-технічний бюлетень Інституту тварин-ництва НААН. Харків, 2011. № 104. С. 187–198
- Адмін О. Є., Адміна Н. Г., Русько Н. П. Вплив генотипу батька на продуктивність корів та імовірність їх захворювання на мастит за різних технологій утримання. Роз-ведення і генетика тварин : міжвідом. темат. наук. зб. / Інститут розведення і гене-тики тварин ім. М. В. Зубця НААН. Київ, 2023. Вип. 65. С. 15–27
- Русько Н. П. Моніторинг рівня соматичних клітин в молоці як інструмент поліп-шення його якості. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія : Тваринництво. Суми, 2015. Вип. 2(27). С. 173–175
- Канцевич С. І., Русько Н. П., Бакшеев М. М. Оцінка економічної ефективності виро-бництва молока залежно від його якості. Економіка АПК. Київ, 2014. № 4. С. 24–27

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; проекти нормативних документів; методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості та безпечності продукції тваринництва

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0107U011261 0116U002307

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корх Ігор Володимирович
2. Igor V. Korkh

Кваліфікація: к. с.-г. н., с.н.с., 06.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8077-895X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Луценко Марія Михайлівна
2. Mariia M. Lutsenko

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9548-0825

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Піщан Станіслав Григорович
2. Stanislav Pishchan

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8579-9429

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скляренко Юрій Іванович
2. Yuriy Skliarenko

Кваліфікація: д. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6579-2382

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут сільського господарства Північного Сходу
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00724927

Місцезнаходження: Зелена, 1, с. Сад, Сумський р-н., 42343, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Михальченко Степан Адамович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Михальченко Степан Адамович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Олена Смігунова

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна